

Jeugdplatform Amsterdam is gevraagd input te geven op de concept Heroriëntatie op Preventie van de gemeente Amsterdam. Natuurlijk gaan wij hier graag op in. Preventie is tenslotte een thema waar we al langere tijd mee bezig zijn en erg belangrijk vinden.

In de aanloop naar dit document is overleg geweest met Paulien Oldenburger en Inez Zuiderveld. Ook hebben wij ons eerdere advies over preventie geraadpleegd, net zoals onze databank van signalen, het verslag van een werkgroep eerder dit jaar en de masterscriptie van Tynke Hof over preventief jeugdbeleid in Amsterdam voor jongeren met mentale problemen.

Voordat we de inhoud ingaan willen wij in ieder geval laten weten dat we blij zijn dat preventie zo serieus genomen wordt en dat de gemeente er – door middel van deze heroriëntatie – echt iets mee wilt.

Visie op preventie

Het valt ons op dat de visie op preventie in deze heroriëntatie vooral een visie is op de inrichting van het preventieve landschap. En dat een duidelijke inhoudelijke visie op preventie mist. En dat is opmerkelijk, omdat een visie juist richting kan/moet geven aan alle preventieve activiteiten binnen de gemeente. Vooral in combinatie met de brede opgave die aanbieders gaan krijgen, vinden wij dit erg belangrijk. Waar is een opgave op gebaseerd? Wat zijn de uitgangspunten die je verwacht van een aanbieder? Je wilt voorkomen dat een opgave een soort ‘carte blanche’ is die zij geheel naar eigen inzicht in kunnen vullen. Ook wordt ons niet geheel duidelijk hoe de gemeente preventie positioneert ten opzichte van ander (hulp)aanbod.

Uitgangspunten die ons aanspreken zijn bijvoorbeeld die van ‘positieve gezondheid’, waarbij gezondheid niet meer gezien wordt als de aan- of afwezigheid van ziekte. Er wordt breder gekeken naar het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan. En daarbij zoveel mogelijk regie te voeren. Een ander voorbeeld is de Positive Youth Development (PYD), dat uitgaat van de kracht van het individu en het streven naar optimale ontwikkeling, in plaats van de focus te leggen op het voorkomen van problemen (Sesma et al., 2013).

Visie op de rol van het onderwijs

Het Jeugdplatform ziet het onderwijs als een belangrijke partner in het preventieve jeugdbeleid. Dat is tenslotte de plek waar jongeren een groot deel van hun tijd doorbrengen en waar ze kunnen leren. Uit het eerdere overleg met de gemeente bleek dat de gemeente dit ook vindt. Maar, dat het ook lastig is, omdat scholen zelf bepalen welk aanbod zij bieden aan leerlingen. Er zit niet echt een rode lijn in en het klinkt alsof het relatief vrijblijvend is. Wij denken dat het helpend kan zijn in het gesprek met school(besturen), OSVO en samenwerkingsverbanden wanneer de visie van de gemeente Amsterdam op de rol van het onderwijs helder is. Hoe vindt de gemeente dat de rol van scholen eruit moet zien? Wat is hun ideaalbeeld? Als geen van de partijen een duidelijke visie heeft, dan kun je volgens ons ook niet verwachten dat het vanzelf goed uitpakt.

Brede opgave aanbieders

Als het gaat om maatwerk en flexibiliteit vinden wij het geven van een brede opgave een goede ontwikkeling. Wij denken dat het hierbij wel belangrijker wordt om erop toe te zien dat deze opgave ook op zo’n manier wordt ingericht dat het aansluit bij de visie van de gemeente, en bovenal: de behoeften van jongeren en/of ouders. Wij vinden het hierbij ook belangrijk dat de gemeente dit zelf regelmatig checkt en niet slechts uitgaat van gegevens op basis van zelfregistratie door de aanbieders.

Verschuiving sociale basis

De grootste herpositionering vindt plaatst richting de sociale basis. Hierover hebben we nog een

aantal vragen. Allereerst wordt uit dit stuk niet duidelijk welke organisaties er precies vallen onder de sociale basis. Kortom: wat is de sociale basis precies? Verder willen wij benadrukken dat wanneer hulp fysiek dichterbij huis is, nog niet persé dat het toegankelijk is. Is het mogelijk om preventieve hulp te ontvangen in een ander stadsdeel? Gaat de gemeente en de stadsdelen flexibel om met de verschillen in aanbod die er zullen zijn tussen de stadsdelen? En bovenal: hoe zorg je ervoor dat mensen die dit aanbod nodig hebben en daar baat bij hebben, daar gebruik van kunnen maken?

Verantwoordelijkheden

In de heroriëntatie lezen we dat er vanuit het huidige FPAJ geleerd is dat het moeilijker is om samenwerking te organiseren wanneer er overlap wordt ervaren in verantwoordelijkheden. En ook dat dit niet opgelost is door simpelweg het aanbod in kaart brengen. Het vraagt om duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden. Dit deel is voor ons duidelijk. Wel vragen wij ons af hoe de gemeente het dan wel gaat doen? Hoe wordt de samenwerking gestimuleerd als er wel duidelijkheid is in taken en verantwoordelijkheden?

Normaliseren

Het onderwerp normaliseren komt in de heroriëntatie verschillende keren terug, dat vinden wij – in het kader van preventie – zeker positief. Wij zijn het er namelijk mee eens dat sommige problemen inderdaad gewoon bij het leven horen en dat het niet meteen problematisch is. Wel missen wij uitleg over HOE de gemeente aan de slag gaat rondom normaliseren en hoe zich dat verhoudt tot het preventieve aanbod in de stad. Als aanzet hiervoor geven wij graag de 5 aanbevelingen mee zoals die in ons advies over normaliseren geformuleerd zijn:

1. Zorg dat alle kinderen en jongeren mee kunnen doen op school en vrijetijd- en sportactiviteiten.
2. Wees er bewust van dat de maatschappij het begrip “normaal” te smal definieert.
3. Hulpverleners, opvoeders en leraren moeten diversiteit omarmen en niet alle kinderen om willen vormen tot het ‘normale’ ideaalbeeld.
4. Stimuleer alle jongeren om te praten over hun zorgen, angsten en ingewikkeldheden. Zo voelen individuele jongeren zich minder vreemd, anders en eenzaam in hun kwetsbaarheid.
5. Praat op bijvoorbeeld scholen over je stemmingen, het begrip normaal, stigma’s en bespreek pesten en uitsluiten

En bovenal willen we benadrukken dat normaal voor iedereen iets anders is!

Monitoring

We lezen in de heroriëntatie dat de concrete invulling en uitwerking van de monitor, alsmede de registratieapplicatie voor de gecontracteerde aanbieders, in een ander stuk wordt opgetekend. Onze eerste vraag hierbij is: welk stuk? Verder willen wij graag meegeven dat het belangrijk is om bij de monitoring ook actief jongeren en ouders te betrekken. Zij kunnen bijvoorbeeld heel goed nadenken over indicatoren waarop gemonitord moet worden als het gaat om kwaliteit/ voldoen aan de opgave.

Wij waarderen het erg dat het Jeugdplatform Amsterdam in verschillende stadia in de heroriëntatie is betrokken. En ook dat de ervaringen, wensen en behoeften van jongeren en ouders hierin serieus worden genomen. Mochten er over dit document, of in het vervolg nog vragen zijn, dan horen we dat natuurlijk graag!

Vriendelijke groet,

Jeugdplatform Amsterdam